

Minister zonder portefeuille (Luns) aan hoge commissaris te Djakarta (lamping), 26 sept. 1952

Susanto overhandigde mij heden een nota van de volgende inhoud: 'Onder verwijzing naar het onderhoud, hetwelk ik jongstleden met Uwe Excellentie mocht hebben over de hervatting van de besprekingen over het Unie- en Irianvraagstuk, mede gelet op het feit, dat de regering van het Koninkrijk eveneens bereid is bovengenoemde besprekingen te hervatten, zoals is vervat in Harer Majesteit's Troonrede op de 16de September 1952 jl. gehouden ter gelegenheid van de opening van de Staten-Generaal, heb ik de eer, op instructie van Zijne Excellentie de Minister van Buitenlandse Zaken van de Republiek Indonesia, het navolgende onder Uwer Excellentie's aandacht te brengen:

- a. wanneer de regering van het Koninkrijk der Nederlanden bereid is de besprekingen betreffende het Unie- en Irianvraagstuk, die in de maand Februari 1952 zijn opgeschort, weder te hervatten,
- b. waar de besprekingen kunnen plaats vinden,
- c. op welk niveau, namelijk op Minister dan wel Ambassadeurniveau de besprekingen zullen worden gehouden.

Gezien de belangrijkheid en urgentie, die aan deze besprekingen worden gehecht, ten einde een nieuwe basis te leggen voor de betrekkingen tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Indonesia, moge ik Uwer Excellentie's berichten terzake gaarne tegemoet zien.'

Susanto vroeg wanneer de besprekingen zouden kunnen beginnen en bleek van mening te zijn dat dit binnen 14 dagen het geval zou kunnen zijn. Ik heb hem geantwoord, dat dit onmogelijk was, waarop Susanto erop aandrong dat de aanvang zoveel mogelijk zou worden bespoedigd.

Susanto voegde hier vertrouwelijk aan toe, dat wat de plaats der onderhandelingen betreft de Indonesische Regering de voorkeur gaf aan Djakarta, maar daarop niet zou insisteren, indien Nederland blijft staan op het houden van de besprekingen alhier.

Ten aanzien van het niveau merkte Susanto op, dat Indonesië voorkeur had voor besprekingen op Ambassadeursniveau doch geen bezwaar zou maken tegen Ministersniveau, indien Nederland dat zou wensen.

Ten aanzien van het Nieuw-Guineaprobleem zeide Susanto met nadruk dat grote moeilijkheden te verwachten zijn, indien Nederland volstrekt zou weigeren zelfs maar te praten over het probleem. Ik heb geantwoord, dat waar van concessies onzerzijds voor wat betreft de soevereiniteit geen sprake kan zijn, hetgeen RI bekend is, de Nederlandse Regering geen heil ziet in onderhandelingen, die slechts kunnen leiden tot een volledig fiasco, met als gevolg verslechtering van de verhouding. Het is voor de Nederlandse Regering bezwaarlijk om dan toch maar Nieuw-Guinea als punt van bespreking op te nemen en daardoor verwachting te wekken, zo niet bij de Indonesische Regering op te nemen en daardoor verwachting te wekken, zo niet bij de Indonesische Regering dan toch bij Indonesische publieke opinie. Wel zou te overwegen zijn in het Nederlandse antwoord een vage term te gebruiken, die zou kunnen worden uitgelegd, dat van Indonesische zijde het Nieuw-Guineaprobleem ter sprake zou kunnen worden gebracht, om wanneer zou blijken, dat vruchtbare besprekingen onmogelijk zijn, in feite onderhandelingen daarna voort te zetten alleen over Unieverhouding.

Zeer vertrouwelijk antwoordde Susanto, dat hij wist, dat zijn regering het Unie- en Nieuw-Guineaprobleem niet meer beschouwde als onverbreekbaar met elkaar verbonden. Derhalve bestaat de mogelijkheid beide zaken gescheiden te behandelen en zich in feite (na formele bespreking over de Nieuw-Guineakwestie) te concentreren op besprekingen nopens opheffing van de Unie.

Tenslotte zei Susanto te hopen, dat Nederlandse publieke opinie niet te zeer onder de indruk was door aanvallen van het Indonesische Parlement op de Nederlandse Militaire Missie. Deze

aanvallen zijn niet afkomstig van officiële Indonesische zijde, waar juist waardering bestaat voor het werk der Missie.

Ik heb Susanto mijn dank uitgesproken voor deze laatste verklaring. De nota van Susanto wordt Maandag in de Ministerraad besproken. Mocht zij U na Uw uitvoerige nota en eerdere berichtenwisseling nog aanleiding geven voor commentaar, zo zal ik dit derhalve gaarne uiterlijk Zondag van U tegemoet zien.

U wordt uiteraard op de hoogte gehouden van verdere ontwikkeling en gedachtenvorming hier.